

Nyhetsbrev

- med samlade tankar och analyser just nu

Lästid: 6-8 minuter

STOCKHOLM 2020.09.11

”Små barn passa inte i städerna. Åtminstone inte som städerna nu äro beskaffade. Städerna äro samhällen, som avpassats för de vuxnas liv Men småbarnen förtvina. Var skola de leka? Var skola de överhuvudtaget vistas?”

(Ur Stadsbarn – en bok om deras fostran i storbarnkammare. Alva Myrdal, 1935)

Barn i staden – en lönsam historia?

Hur gör vi plats för barnen i staden? Kan barnen i staden bli en lönsam historia? Kan man ens uttrycka sig så när man pratar om barn? Barn i stadsmiljö handlar naturligtvis om basala funktioner som infrastruktur, bostäder, skolor och kollektivtrafik, men även om utbudet av butiker, nöjen och liknande. Och kan stadskärnan fånga upp barnen och deras köpstarka föräldrar?

Enligt SCB har 28 % av Sveriges hushåll hemmavarande barn. Dessa hushåll står för nära 50 % av beklädnads- och livsmedelskonsumtionen, men bara dryga 35 % av utemåltider och konsumtion av heminredning, hemutrustning m m. I personer räknat motsvarar dessa hushåll nästan 50 % av befolkningen, så det finns inte något solklart samband mellan hemmavarande barn och stor konsumtion.

Man kan däremot se att hushåll med hemmavarande barn lägger ca 5 % av sina totala utgifter på inköp av kläder och skor, att jämföra med 4 % för övriga hushåll. För livsmedel är motsvarande tal 12 % för hushåll med barn respektive 11 % för övriga. Så sett till de totala utgifterna lägger barnfamiljer något mer pengar på kläder och mat än övriga hushåll.

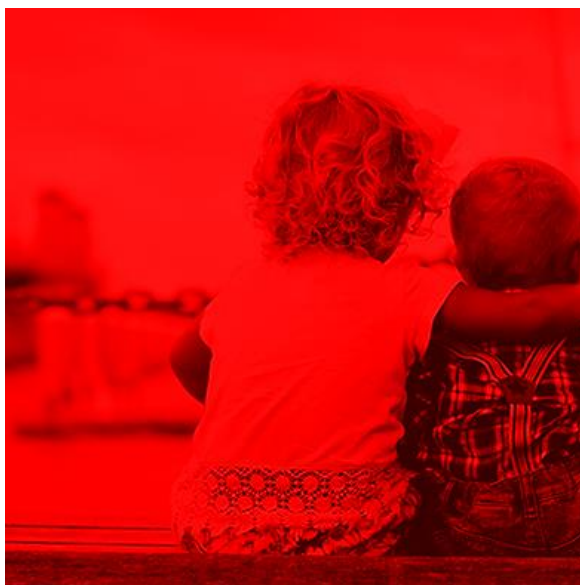
Hur bygger man städer kring och för barn?

Det är inte bara att bygga lekplatser, även om det är en viktig del, där det ställs krav på säkerhet och trygghet – något som ibland innebär att grönska och möjligheter till spontan fri lek får stå tillbaka. Därför är det viktigt att också aktivera parker med möjlighet till rörelse och sport.

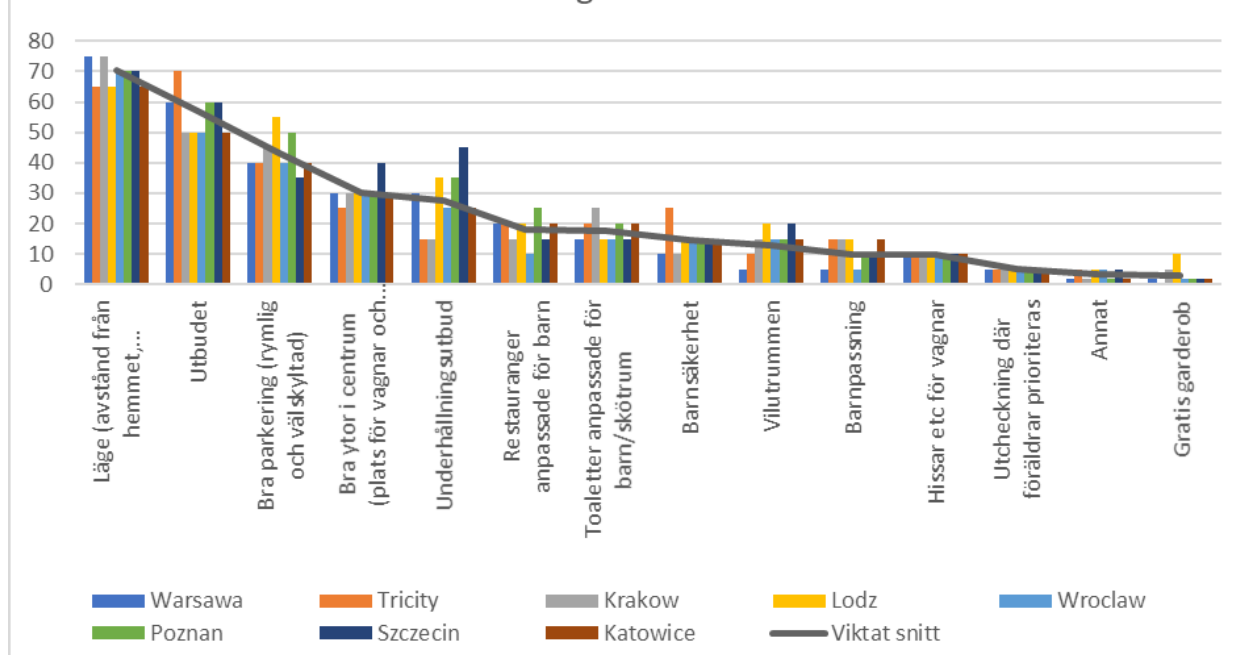
Infrastrukturen måste också anpassas till barnen – tryggt och tydligt! Undvik skymda passager, korsningar mellan fotgängare och bilar och anlägg fler gångfartsgator, bredare trottoarer, cykelvägar, trygga övergångsställen.

Fler gågator under sommartid, god snöröjning av gångstråken under vintertid, det ska vara möjligt att rulla en barnvagn, d v s gärna golvvärme.

Alla förändringar som genomförs måste ha barnets perspektiv med sig. Ett mått är det s k ”glassmättet”: Ett barn ska kunna tryggt gå och köpa en glass och hinna ta sig hem igen utan att den smälter.

Vad är viktigt vid centrumval?

Källa: Child-Friendly Shopping Centres, Colliers m fl 2016

Redan de gamla grekerna... eller iallafall Victor Gruen

Redan på 1920-talet hade en femtedel av amerikanska varuhus barninlämning. Första tivolit i ett köpcentrum kom 1952 i Stonestown, och fler skulle följa. 1956 designade Victor Gruen Southdale Mall i Edina i Minnesota, där man hade ett zoo, spel, förfriskningar och lekturer för barnen. Att bygga för barnen var rationellt, om barnen hade något att göra handlade föräldrarna mer, och om de dessutom blev mer benägna att ta med sig barnen kunde dessa använda sin "pester power" för att få föräldrarna att handla ännu mer.

Vad är viktigt i shoppingsammanhang för barnfamiljer (0-12 år)?

Colliers m fl genomförde under 2016 en större kundundersökning i 62 polska köpcentrum och gallerior. Där såg man att utöver läget och utbudet är utrymme viktigt – både i gallerian och på parkering och toaletter. Barnpassning är (mer eller mindre) oviktigt. En alltför lättillgänglig lekyta innebär att barnen tvingar föräldrarna att leka i stället för att handla, så det kan vara bra att lekytorna är lättåtkomliga, men lite undagömda, så att besöket där blir på föräldrarnas initiativ. Det är också bra om lekytor kan vara uppdelade för mindre och större barn, så att de mindre inte bli nedsprungna av de större.

Goda exempel från städer

Det finns gott om exempel där man tagit till vara unika möjligheter i staden, som är en betydligt mer "öppen miljö" på gott och ont än i ett köpcentrum.

Foto: forsen.com. Förskola på Mobilias tak i Malmö

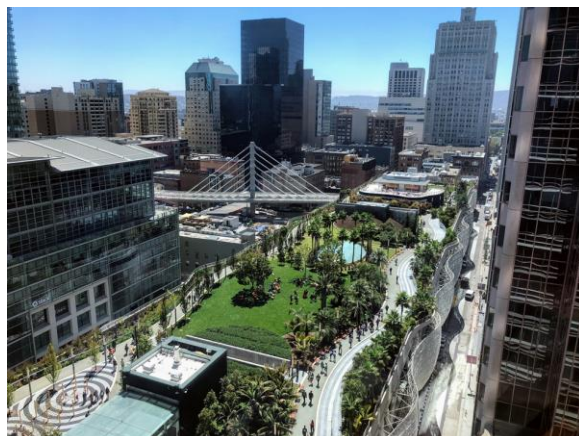
I stadsdelar som saknar grönområden så finns många trevliga exempel på hur man kan använda taket till rekreationsytor.

På taket till Mobilia Köpcentrum i Malmö, färdigställdes en 2 000 kvm grön gård för en förskola 2016. Den gården disponeras endast av förskolans 72 barn.

Nedan en vy över Transbay Center i San Francisco där en hel park med promenadstråk mm har anlagts på ett tak. Och slutligen Konditaget Lüders i Köpenhamn där såväl barn som vuxna kan träna och leka – med en fantastisk utsikt! Parken är anlagd uppe på ett parkeringshus.

Foto: visitcopenhagen.dk. Konditaget Lüders i Köpenhamn

Transbay Center, San Francisco

Ett annat exempel är Bryant Park i New York, en nära 40 000 kvm park, mitt på Manhattan. Den är öppen för alla, men drivs i privat regi. 12 miljoner personer besöker parken årligen, året runt.

Foto: *pinterest. Bryant Park New York*

Här finns en parkorganisation på plats som dagligen ser till att platsen är trygg att vistas på för alla. Riktlinjerna man jobbar efter är enkla – se till att andelen män i parken inte överstiger 50 % under en viss tidsperiod. De berättar att om det sker så anordnar de fler aktiviteter som lockar kvinnor och barn, eftersom studier visat att ett överskott av män skapar otrygghet för övriga grupper.

Foto: *bryantpark.org. Bryant Park, New York*

Hur skapar vi miljöerna i staden så att de fungerar även för barnfamiljerna?

- **Läget**, det måste vara lätt att nå med de flesta färdmedel, och tänk på att det skall vara tillgängligt för ex vis barnvagnar.

- **Utbudet**, i en stressad barnfamiljsvardag vill man helst kunna lösa alla ärenden vid ett och samma besök.
- **Maten**, för en barnfamilj med barn som bara äter en sak kan en food court vara bra, för då kan föräldrarna få äta något roligare än det som barnen vill ha.
- **Utrymmet** är viktigt, på gatan, vid parkeringen, på toaletterna. Barnvagnen måste få plats! Är det bökigt och jobbigt kommer familjen kanske inte tillbaka.
- Hela, rena och **rymliga** toaletter, det handlar inte bara om att få plats att byta blöjor, man ska dessutom kunna få med sig barnvagnen och ett eller flera storasyskon som är för små att lämnas utanför.
- **Tryggt** och tydligt, allt måste vara lättöverskådligt, och om barn ska röra sig på egen hand i staden måste riskerna att gå vilse elimineras.
- **Evenemang** för barn och vid passande tidpunkter, som ska stimulera, inte blockera!

Så vad blir svaret på frågan vi inledde vårt nyhetsbrev med?

Jo, planerar man sin stad med barnen i åtanke så blir staden långsiktigt en plats där många vill vistas och trivas. Och med alla åldrar representerade på plats finns underlag för ett brett och intressant utbud.

Vi ser att det idag finns för lite studier och kvantifierad data kring barnen i stadsutvecklingssammanhang och vill väcka den frågan.

- Kan man attrahera barnen till staden?
- SKA man attrahera barnen till staden?
- Vilka krafter är det som styr?
- Kan man kvantifiera nyttan?

RSD hjälper gärna till att svara på dessa och andra frågor i ämnet.

Artikelförfattare:

Lisa Lagerén, Partner RSD
Lena Hedin, Partner RSD